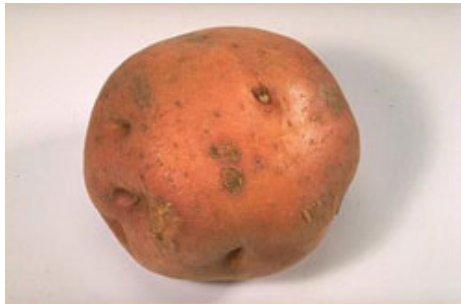

Veckans växt v. 46 2008

Gammal svensk röd (*Solanum tuberosum*) – en potatis med anor

Tänk att sorter kan bevaras i flera hundra år! Det är tack vare att generationer av odlande människor är trogna sina favoritsorter år från år, och delar med sig till vänner och barn. Ett fint exempel är några potatissorter som anses härstamma från de sorter som Jonas Alströmer importerade till Sverige på 1720-talet.

Kanske ni har hört om Nolor eller Gammal svensk röd? De är två namn på samma sort, vilken nog är den mest kända av de anrika gamla sorterna. Andra svenska namn sorten har gått under är Asklanda röd, Farbror Frans, Finnmarkspotatis, Freker, Rödpäror, Rökingepotatis, Socker, Visingsö röd, Våmhus och Västerbotten röd. Kärt barn har många namn. Gammal svensk röd har även odlats i Norge, Island och Finland. På senare tid är det främst på Island som den odlats i lite större skala, då under namnet Rauðar íslenskar, bland andra namn.

Knölarna av Gammal svensk röd är runda till kort ovala, något plattade, med djupt sittande ögon och något insänkt navel. Skalet är rödlila och köttet gult med ofta rödaktig färg i ledningsvävnaden. Varje bestånd sätter rikligt med knölar, som kan bli rätt små om inte växtsäsongen är god. Groddarna är rödlila. Plantorna blommar sparsamt med små vita blommor med rödlila anstrykning och sätter som regel inte bär.

Gammal svensk röd är en god, medelsen matpotatis med högt torrsubstansinnehåll. Socker halten är hög, som ett av de synonyma namnen, Socker, avslöjar. Därför kan potatisen bli lite mörkfärgad vid stekning.

Det finns även andra sorter som man tror härstammar från Alströmers import på 1700-talet: Leksands vit, Jämtlands vit och Rättviks röd. Visste du att Rättviks röd sägs vara mycket lämplig vid tunnbrödsbakning?

Det finns mycket mer att lära om potatis. FAO har en mängd information på sin websida www.potato2008.org. NordGens bok Potatis i Norden beskriver över 60 gamla nordiska sorter och lantsorter. Det är från denna som ovanstående information har hämtats. Boken hittar du i ditt bibliotek, eller kontakta NordGen på telefon 040-536640.

Text: Lena Ansebo, NordGen

Potatissorten Gammal svensk röd, NGB3149. Fotografer: Staffan Erlandsson och Kerstin Brismar. ©For NordGen use only. For other use, please contact the photographers.